

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA

NR 14/2025

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS

NO 14/2025

Pismo Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej
Katedra Badań Nad Edukacją
Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

Lista recenzentów:

dr hab. Łukasz BAKA
dr. hab. Jadwiga DASZYKOWSKA-TOBIASZ
dr. hab. Agnieszka IWANICKA
dr hab. Martin KALEJA
dr hab. Bożena MARZEC
dr. hab. Natalia MYKHALCHUK
dr hab. Natalia SEJKO
dr. hab. prof. Ganna SHLIKHTA
dr hab. Dorota SIEMIENIECKA
dr hab. Marta WROŃSKA

Redaktor naczelny: dr Zbigniew ŁĘSKI

Zastępca redaktora naczelnego: dr hab. Edyta WIDAWSKA, prof. UŚ

Redaktor honorowy: prof. dr hab. Jarosław JAGIEŁA

Sekretarz redakcji: dr Adrianna SARNAT-CIASTKO, prof. UJD

Zastępca sekretarza redakcji: mgr Marika ORACZ

Zespół redakcyjny:

dr Dorota GĘBUŚ, dr Zbigniew ŁĘSKI, mgr Marika ORACZ, dr Anna PIERZCHAŁA, dr Adrianna SARNAT-CIASTKO, dr hab. Edyta WIDAWSKA, dr Zbigniew WIECZOREK, mgr Agnieszka WOŚ-SZYMANOWSKA

Redaktor statystyczny: dr Jarosław KOWALSKI

Redaktorzy językowi:

dr Krystyna ŁĘSKA-CHABROWSKA,
mgr Ewa HABERKO

Rada Naukowa:

doc. PaedDr. Bibiána HLEBOVÁ, PhD. (Department of Special Education, University of Presov),
doc. PhDr. Jarmila PIPEKOVÁ, Ph.D. (Ambis University in Prague, Department of Pedagogy),
Prof. PaedDr. Ján DANEK, CSc. (Uniwersytet Świętych Cyryla i Metodego w Trnawie),
Prof. Dr. Bernd-Joachim ERTELT (University of Mannheim),
Prof. Richard ERSKINE (Deusto University, Bilbao, Hiszpania),
prof. zw. dr hab. Stanisław GAŁKOWSKI (Uniwersytet Ignatianum w Krakowie),
prof. zw. dr hab. Lidia GRZESIUK (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego),
prof. PaedDr. Miroslava BARTOŇOVÁ, Ph.D. (Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta),
dr hab. prof. UMCS Dorota PANKOWSKA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
prof. dr hab. Iurij PELEKH (Rówieński Państwowy Uniwersytet Humanistyczny),
prof. zw. dr hab. Krzysztof RUBACHA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu),
prof. dr Zoroslav SPEVÁK (Uniwersytet w Nowym Sadzie),
prof. dr Adnan TUFEKČIĆ (University of Tuzla, Bośnia i Hercegowina),
prof. zw. dr hab. Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu).

UNIwersytet JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

JAN DŁUGOSZ UNIVERSITY IN CZESTOCHOWA

EDUKACYJNA ANALIZA TRANSAKCYJNA

NR 14

EDUCATIONAL TRANSACTIONAL ANALYSIS

NO 14



Częstochowa 2025

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA-FLORCZYK

Przygotowanie do druku
ZESPÓŁ

Projekt graficzny okładki
Adrianna SARNAT-CIASTKO

Artykuły zawarte w czasopiśmie recenzowane są anonimowo

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Czasopismo w wersji elektronicznej opublikowane jest na stronie:
<https://czasopisma.ujd.edu.pl/index.php/EAT>

Czasopismo jest indeksowane w bazach danych: Index Copernicus, Bazhum,
CEEOL, ERIH PLUS, CEJSH, CEON, DOAJ, PBN, POL-index

© Copyright by Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2025

ISSN 2299-7466
eISSN 2658-1825

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

Od redakcji	9
Editorial	11
TRANSACTIONAL ANALYSIS IN EDUCATION	
ANALIZA TRANSAKCYJNA W EDUKACJI	
Jarosław JAGIEŁA	
Student Personality Adaptations, Part III*	15
Uczniowskie adaptacje osobowości, cz. III (Streszczenie)	34
Paweł PLASKURA	
Education in the Era of Generative Artificial Intelligence: A Transactional Analysis Perspective	35
Edukacja w dobie generatywnej sztucznej inteligencji: perspektywa analizy transakcyjnej (Streszczenie)	50
TRANSACTIONAL ANALYSIS IN OTHER DOMAINS	
ANALIZA TRANSAKCYJNA NA INNYCH POLACH	
Jan KORNAJ	
The development of the psychotherapy of psychoses in Transactional Analysis	53
Rozwój psychoterapii psychoz w analizie transakcyjnej (Streszczenie)	74
Dagmara SZYMAŃSKA	
Embrace Therapy® – The Use of Inner Child Work in The Context of Transactional Analysis and Spirituality	75
Embrace Therapy® – zastosowanie pracy z Wewnętrznym Dzieckiem w kontekście analizy transakcyjnej i duchowości (Streszczenie)	84
Anthony WHITE	
Demand contracts	85
Kontrakty narzucone w psychoterapii (Streszczenie)	95

RESEARCH REPORTS

RAPORTY Z BADAŃ

Edyta HALISTA-TELUS, Iwona ZYCHOWICZ

Agency and community orientation and social participation of young people aged 14 to 19 – research report	99
Orientacja sprawcza i wspólnotowa oraz partycypacja społeczna młodzieży w wieku 14–19 lat – raport z badań (Streszczenie)	115

Radosława KOMPOWSKA-MAREK, Aleksandra CHMIELNICKA-PLASKOTA

Transactional analysis in the education of art therapists: “The Book of My Life”	117
Analiza transakcyjna w kształceniu arteterapeutów – „Książka o moim życiu” (Streszczenie)	137

Zbigniew ŁĘSKI

Passivity in Transactional Analysis and the Susceptibility of Users to Cyber Threats	139
Pasywność w ujęciu analizy transakcyjnej a podatność użytkowników na cyberzagrożenia (Streszczenie)	148

Karol MOTYL

Let's work or play game! The teachers' lounge in the light of transactional analysis theory	149
Pracuj albo graj! Pokój nauczycielski w świetle teorii analizy transakcyjnej (Streszczenie)	168

Piotr PRZYBYLSKI, Lidia CIERPIAŁKOWSKA

Personality functioning in self and social relations and profiles of functional ego states	171
Funkcjonowanie osobowości w zakresie <i>self</i> i relacji społecznych a profile funkcjonalnych stanów Ja (Streszczenie)	191

Małgorzata ŚWIERK

Needs that are not included in the schedule – transactional analysis of students' (future teachers') experiences	193
Potrzeby, które nie mieszczą się w planie zajęć – analiza transakcyjna doświadczeń studentów (przyszłych nauczycieli) (Streszczenie)	210

ON THE BORDER

NA POGRANICZU DZIEDZIN

Katarzyna ADAMCZYK

Artificial intelligence in media education: potential, challenges and prospects	213
Sztuczna inteligencja w edukacji medialnej: potencjał, wyzwania i perspektywy (Streszczenie)	230

Anna BATORCZAK

Needs and opportunities for student participation in
decision-making for sustainable development at universities 231

Potrzeby i szanse partycypacji studentów w procesie decyzyjnym na rzecz
zrównoważonego rozwoju na uniwersytetach (Streszczenie) 243

Daniel KUKLA, Mirosław MIELCZAREK

Education through work as a consciously organized activity to
prevent risky behaviours of children and adolescents 245

Wychowanie przez pracę jako świadomie organizowana działalność w zapobieganiu
ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży (Streszczenie) 258

Yurii PELEKH, Nataliia OKSENIUK

Conceptualization of the Value Intelligence Model within
a Comprehensive Scientific-Innovative Framework: Theoretical
Foundations and Modeling Principles 259

Konceptualizacja modelu inteligencji wartości w ramach kompleksowej ramy
naukowo-innowacyjnej: podstawy teoretyczne i zasady modelowania
(Streszczenie) 289

RESEARCH REPORTS – ON THE BORDER

RAPORTY Z BADAŃ – NA POGRANICZU DZIEDZIN

Bogumiła BOBIK

Happiness and hope in the consciousness of the young generation –
analysis of perception and experience 293

Szczęście i nadzieja w świadomości młodego pokolenia – analiza percepcji
i doświadczeń (Streszczenie) 307

Wioletta DZIARNOWSKA

The intricacies of academic personal mastery and systems thinking in the
reflections of university staff involved in teaching 309

Meandry akademickiego mistrzostwa osobistego i myślenia systemowego w refleksji
pracowników uniwersytetu związanych z dydaktyką (Streszczenie) 327

Joanna DZIEKOŃSKA

Peer Play in Transformation: From Playground “Tag” to Internet
“Challenge” 329

Zabawa rówieśnicza w transformacji: od podwórkowego „berka” do internetowego
„challenge’u” (Streszczenie) 343

REVIEWS

RECENZJE

Weronika KARAS

Book Review: Dorota Pankowska (2024). *Zapobieganie agresji
w szkole. Profilaktyka pozytywna w ujęciu edukacyjnej analizy
transakcyjnej*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii
Curie-Skłodowskiej, pp. 421 347

Od redakcji

Z przyjemnością oddajemy w ręce Czytelników kolejny, czternasty już numer rocznika „Edukacyjna Analiza Transakcyjna”. Zgromadzone w tym tomie artykuły ukazują zarówno kontynuację klasycznych wątków koncepcji Erica Berne’a, jak i jej dynamiczne współbrzmienie z nowymi zjawiskami współczesności.

Autorzy podejmują szerokie spektrum problemów – od zagadnień wychowania i kształcenia, przez relacje interpersonalne w świecie cyfrowym, po poszukiwania duchowego wymiaru terapii. Obok tekstów teoretycznych i refleksyjnych istotne miejsce zajmują raporty z badań empirycznych, które pokazują, że analiza transakcyjna pozostaje nie tylko teorią, lecz także praktycznym narzędziem diagnozy, rozwoju i zmiany. Wśród nich znalazły się opracowania dotyczące edukacji młodzieży, funkcjonowania osobowości, relacji akademickich oraz nowych obszarów badań nad bezpieczeństwem w sieci i kondycją emocjonalną studentów.

Zaletą tego numeru jest także poszerzenie pola refleksji o prace sytuujące się „na pograniczu dziedzin” – tam, gdzie analiza transakcyjna spotyka się z arteterapią, duchowością, teorią zrównoważonego rozwoju czy nowymi technologiami. Ta różnorodność perspektyw potwierdza, że myślenie transakcyjne, ufundowane na idei dialogu, kontaktu i wzajemnego rozumienia, wciąż inspirowała badaczy, terapeutów i nauczycieli.

Redakcja ma nadzieję, że przedstawione w tym tomie teksty staną się impulsem do dalszych badań i praktyk opartych na analizie transakcyjnej – otwartej na interdyscyplinarność, wrażliwej na kontekst współczesnych przemian i wiernej humanistycznym wartościom, które legły u jej podstaw.

Na koniec pragniemy poinformować naszych Czytelników, że wraz z tym numerem funkcję Redaktora Naczelnego „Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej” objął dr Zbigniew Łęski. Od kolejnego numeru planowana jest również zmiana w procedurze publikacji polegająca na wprowadzeniu systemu *online first*. Oznacza to, że artykuły zgłaszane do naszego czasopisma nie będą już czekały na publikację do końca roku, lecz będą sukcesywnie kierowane do procesu recenzji i publikowane na bieżąco, w miarę ich napływania. Wierzmy, że to rozwiązanie uczyni nasze czasopismo jeszcze bardziej atrakcyjnym dla Autorów i Czytelników.

Redakcja „Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej”

Editorial

It is our pleasure to present to our Readers the fourteenth issue of the annual journal *Educational Transactional Analysis*. The articles collected in this volume reflect both the continuation of the classical threads of Eric Berne's theory and its dynamic resonance with contemporary phenomena.

The authors address a wide range of topics – from issues of education and upbringing, through interpersonal relations in the digital world, to explorations of the spiritual dimension of therapy. Alongside theoretical and reflective papers, a significant place is given to empirical research reports, which demonstrate that transactional analysis remains not only a theory but also a practical tool for diagnosis, development, and change. These include studies on youth education, personality functioning, academic relations, and emerging research areas such as online safety and students' emotional well-being.

Another value of this issue lies in the expansion of reflection into areas *at the crossroads of disciplines* – where transactional analysis meets art therapy, spirituality, the theory of sustainable development, and new technologies. This diversity of perspectives confirms that transactional thinking, grounded in the ideas of dialogue, contact, and mutual understanding, continues to inspire researchers, therapists, and educators alike.

The Editorial Board hopes that the texts presented in this volume will serve as an impulse for further research and practice based on transactional analysis – open to interdisciplinarity, sensitive to the context of contemporary transformations, and faithful to the humanistic values on which it was founded.

Finally, we are pleased to inform our Readers that with this issue, the position of Editor-in-Chief of *Educational Transactional Analysis* has been assumed by Dr. Zbigniew Łęski. Beginning with the next issue, a new publication procedure will also be introduced, implementing an *online first* system. This means that articles submitted to our Journal will no longer await publication until the end of the year but will be processed, reviewed, and published on an ongoing basis as they are received. We believe that this system will make our Journal even more attractive to both Authors and Readers.

Editorial Board of "Educational Transactional Analysis"